

Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
9021 Győr, Árpád u. 28-32
Telefon: (96) 500-000 Fax: (96) 315-342
E-mail: titkarsag@eduvizig.hu Web: www.eduvizig.hu

JELENTŐS VÍZGAZDÁLKODÁSI KÉRDÉSEK VITAANYAG

1-5 Cuhai-Bakony-ér és Concó vízgyűjtő- gazdálkodási tervezési alegység

Győr, 2014.

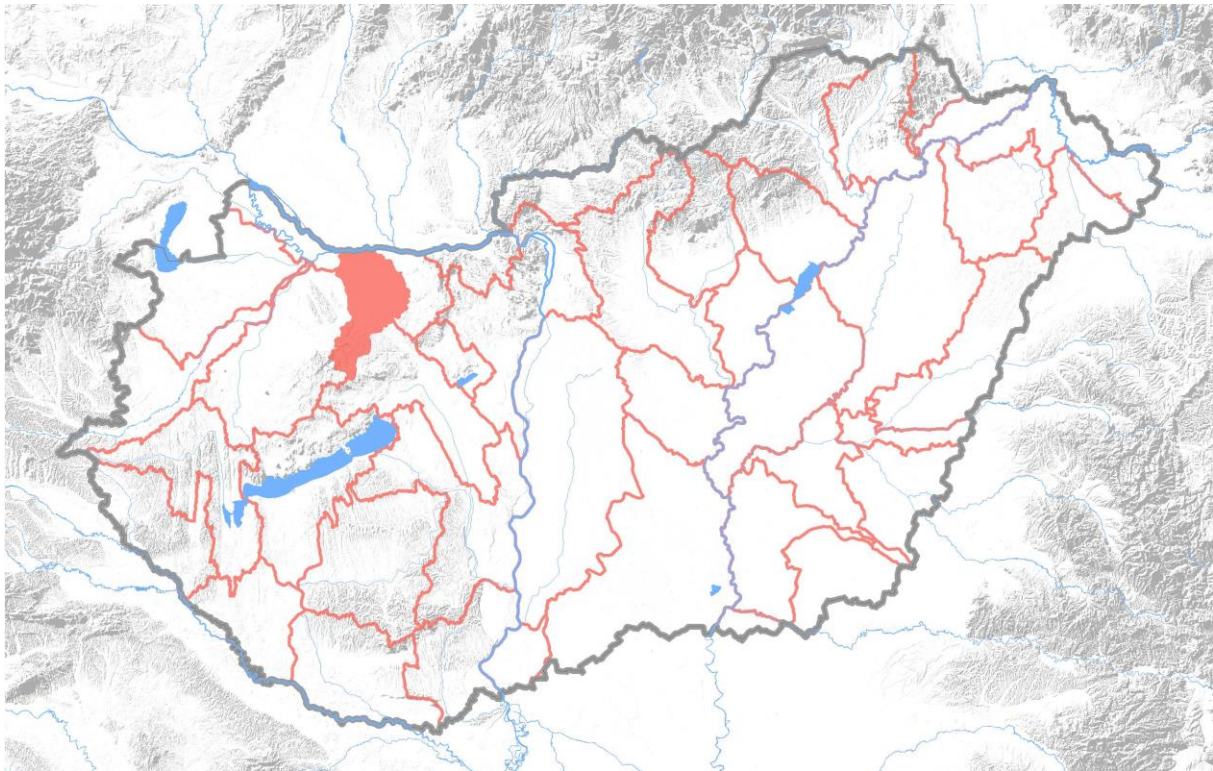
**Németh József
igazgató**

1. Tervezési alegység leírása

1.1. Domborzat, éghajlat, geológia

A tervezési alegységet a Cuhai-Bakonyér és a Concó-patak vízgyűjtője fedi le.

Cuhai-Bakonyér

A vízfolyás vízgyűjtője Győr-Moson-Sopron, Komárom és Veszprém megyék területén fekszik, területe 547,1 km², a vízfolyás teljes hossza 80,6 km, amely a 49,558 km-es szelvényig az Észak-dunántúli, a fölötte lévő szakasz pedig a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésébe tartozik.

A vízfolyás az Északi-Bakonyban, Zirc fölött, Eplénynél ered, kb. 420 mBf. magasságon, fő folyási iránya D-É-i. A vízgyűjtő hossza 58 km, szélessége 7-16 km között változik. A vízgyűjtő felső része igen változatos hegyvidék, legmagasabb pontja a Vinye alatt beömlő Hódos-ér vízgyűjtőjén van, 662 mBf. (Kék-hegy).

Az ún. Bakonyalján Réde-Bakonybánk térségében folyik keresztül, majd a Kisalföld keleti peremén haladva Gönyű alatt torkollik a Dunába kb. 110 mBf. szinten.

A felső szakasz nagyésésű, hegyvidéki erdős terület, lejjebb nagyrészt domb-, néhol síkvidéki jellegű.

A vízgyűjtő hegyvidéki része sokkal csapadékosabb a torkolati, síkvidéki területnél.

Az ÉDUVIZIG kezelésében levő 49,6 km-es alsó szakasz rendezése és az NQ 10 %-os nagyvizek levezetésére való kiépítése a 60-as években történt. Azóta a klasszikus értelmű-fenntartási munkák fokozatosan elmaradtak.

Az alsó, mintegy 5 km-en a dunai árvizek visszaduzzasztásával is számolni kell.

Concópatak

A 498 km²-es vízgyűjtőt feltáró fő vízfolyás teljes hossza 49,0 km. Ennek alsó szakasza – 36,2 km Concó patak- az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésébe tartozik, felette a Komáromi Vízitársulat kezelésében -Feketevíz ér néven- folytatódik. A vízfolyás a Bakony északi és a Vértes észak-nyugati részének vizeit gyűjti össze, és vezeti a Dunába.

A vízgyűjtő középső részén 17 km-re kiszélesedik, ide torkollanak be a legfontosabb mellékvizek: a Császár ér, a Kocs-Kisigmándi ér és a Szendi ér.

Általánosságban megállapítható, hogy a vízfolyások rendezetlenek, a parti depóniák és a tisztázatlan tulajdonviszonyok miatt egyre hosszabb szakaszokon hozzáférhetetlenek. Ezért és a rendelkezésre álló pénzügyi keretek hiánya miatt állapotuk folyamatosan romlik. Medrének átfogó rendezése a 60-as évek közepén történt. A 19,5 km fölötti szakaszt az erőteljes feliszapolódás miatt 1978-ban ismét rendbe kellett tenni. A kiépítés teljes hosszban az NQ 10 %-os nagyvízre történt, ez azonban a belterületi szakaszokon kevésnek bizonyult. Az alsó 5,8 km-en a dunai árvizek visszaduzzasztásával is számolni kell.

Geológia, felszín alatti vizek

Az alegység geológiai szempontból a Dunántúli–középhegység előtere, ahol az alphegységet triász kori mészkő, illetve dolomit alkotja, ami törésvonalak mellett nagy mélységbe süllyedt. Felette nagy vastagságban fiatalabb üledékek települtek, melyek elsősorban homokos és agyagos kifejlődésűek és a felső homokos rétegei tárolnak beszerzésre alkalmas mennyiségű vizet.

A rétegvizek jellemzően réteg eredetű vasat, ammóniát tartalmaznak.

Az áramlási rendszerek szempontjából jellemzően beszivárgási terület.

Az alegység északabbik részén a felszálló karsztövek köszönhetően langyos, illetve meleg karsztvíz található.

1.2. Települési hálózat

Az alegység településeinek nagy része Komárom-Esztergom megyére esik, de van település Győr-Moson-Sopron és Veszprém megyéből is. A területen négy város található, Kisbér, Bábolna, Ács (Komárom-Esztergom megye) és Zirc (Veszprém megye).

Több község-kisközség van a területen, de jellemző a tanyák-puszták-majorságok megléte is, elsősorban Komárom-Esztergom megyében.

1.3. Ipar, mezőgazdaság, idegenforgalom, természetvédelem

A térségben jelentős ipari tevékenység csak Kisbéren van, ahol kisebb üzemek a települési víziközmű hálózatokhoz kapcsolódnak. Említésre méltó ipari agglomeráció van kialakulóban a megszűnt ácsi cukorgyár területén, melynek víziközmű infrastruktúrája a település közüzemi hálózatára csatlakozik.

Az elmúlt évtizedben arányos ipari parki hálózat alakult ki a megyében (Komárom-Esztergom). Az ésszerű területhasználat azt követeli, hogy a meglévő ipari parkok közel teljes betelepüléséig új ipari parkok kijelölésére csak egészen kivételesen kerülhessen sor. A szabályozás célja, hogy az ipari, raktározási, logisztikai célú intenzív területhasználat koncentráltan és pontszerűen szerveződjön, a tájat és a települési környezetet a lehető legkisebb mértékben terhelve. Az ipari parkok és logisztikai központok minimális méretére vonatkozó előírás a szükségtelen szétaprózódást kívánja megakadályozni. A beépítés mértékének növelését a kivett települési területek, az infrastruktúra hatékony hasznosítása mellett közlekedési-területgazdálkodási és településüzemeltetési szempontok is diktálják.

A megye mezőgazdaságát, illetve mezőgazdasági tevékenységre alkalmas területeit a területrendezési szabályzat több övezetbe sorolja. A kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete nem hasznosítható másként, mint mezőgazdasági termőterületként. A szabályozás célja, hogy az övezeten belül hosszú távon biztosítsa a szántóföldi növénytermesztés elsődlegességét. A borvidékek által érintett települések területei, mint például az Ászár-Neszmélyi borvidék felhasználásának preferált módja a borgazdálkodás és a borturizmus fejlesztése lehet. A jellemzően belterjes művelésű mezőgazdasági térségben, a megye nyugati részének nagyüzemi művelésű, kedvező termőhelyi adottságú mezőgazdasági területein ösztönözni és támogatni kell a hagyományokon alapuló üzemi jellegű gazdálkodás megtartását.

Cuhai-Bakonyér - A terület növénykultúrája elég változatos. A vízgyűjtőterület D-i részét, az É-i Bakony hegyeit és lejtőit –e területrészt 70-75 %-át– erdők borítják. Az egész vízgyűjtőterületen 140 km² erdő található, amely az egész területnek kb.26 %-a. Az erdőborítottság tehát ezen a vízgyűjtőn jóval az országos átlag felett van. Az erdőnek kb. 20-25 %-a tűlevelű (pl. Bakonyszentlászlótól D-re a nagy ősfenyves), a többi tölgy és cser, a homokosabb területeken viszont inkább akácerdő található.

A terület északi részén, az Északi-Bakony és a Duna közti területen mezőgazdasági művelés folyik. A sík és lankás területeken, kb. a terület 40-50 %-án ugyancsak szántóföldi művelés folyik. A homokos domboldalakat szőlőműveléssel hasznosítják, pl. Ászár, Bársonyos, Bőny, Rétalap. A terület többi része rét, legelő és kopár.

A Cuhai-Bakonyér Bakonybánk és Gönyű közti szakasza széles völgyben halad és árvizei mintegy 35 km² mezőgazdaságilag művelt területet veszélyeztetnek. A szántók helyenként a mederig húzódnak, máshol kiterjedt rétek és legelők környékeznek. Ezért a nagyobb árvizek idején komoly károk keletkeznek.

Természetvédelmi szempontból két nemzeti parkhoz tartozik a tervezési egység. A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságához (FHNP) a területből csak az észak-nyugati rész tartozik, amely természetvédelmi területek a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet részei.

A jelentősebb területek a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területére esnek

A védett területeket a kisalföldi meszes homokpuszták jelentik, a Duna árterétől délre, azzal párhuzamosan Győrtől a Tatai-árokig. A Kisalföld magyarországi részének ez a legszárazabb területe és rajta részben eredeti, részint a homoki tölgyesek irtásterületén másodlagosan homokpusztagyeppek alakultak ki, amelyek veszélyeztetve vannak az okatlan fenyvesítés és akácosítás következtében. Helyi védelem alatt áll a bakonyszombathelyi kastélypark, a rédei egykori Esterházy-park, a Bakonyszombathely Feketevíz-éri tavak.

A Natura 2000 területre vonatkozóan a kiemelt jelentőségű, különleges természetmegőrzési területeknek jelölt területek közül ide tartozik Bársonyos- és a csépi gyep.

1.4. Víztestek az alegység területén

Az alegység területén vízfolyás víztestekként a Cuhai-Bakony-ér és a Concó, valamint azok jelentősebb mellékvízfolyásai lettek kijelölve.

A vízfolyások a terület jellegéből adódóan - a hegyvidéki Cuha (Bakony-ér) felső szakasz kivételével- síkvidéki, illetve dombvidékiek, geokémiai jellegük kivétel nélkül meszes. A mederanyag szemcsemérete alapján a víztestek közepes-finom anyagúak, azonban a Császár-ér- és Cuha (Bakony-ér) felső szakaszára a durva mederanyag jellemző

A mederesés szempontjából a vízfolyások főként kis esésű - (0,5 ‰ – 1 ‰), illetve közepes esésű (1 ‰ – 5 ‰) kategóriába sorolhatók. Kivételt képez a Császár-ér- és Cuha (Bakony-ér) felső szakasza, amely nagy esésű, 5 ‰ fölötti.

Az alegység víztesteinek vízgyűjtő területét tekintve kicsi és közepes vízgyűjtő területű vízfolyásokkal találkozhatunk.

Az alegységhez két állóvíz víztest tartozik: a Nagyigmándi-halastavak, illetve a Császár-éri-halastavak.

A kijelölt felszín alatti víztestek közül az Északnyugat-Dunántúl porózus termál, a Dunántúli-középhegység északi peremvidéke porózus és sekély porózus, az Észak-dunántúli termálkarszt karszt termál, a Dunántúli-középhegység - Duna-vízgyűjtő Mosoni-Duna - Által-ér-torkolat hegyvidéki és sekély hegyvidéki, a Dunántúli-középhegység északi peremvidéke hordalékterasz sekély porózus, illetve a Dunántúli-középhegység - Tatai- és Fényes-források vízgyűjtője karszt víztestek tartoznak az alegységhez.

A felszíni víztesteket érő terhelések döntő többségének hajtóereje a mezőgazdaság és az árvízvédelem, a felszín alatti víztestek esetében pedig az ipar és a mezőgazdaság.

2. Jelentős emberi beavatkozások

A Cuhai Bakony-ér hegyvidéki felső szakasza erdős, középső-alsó szakasza, valamint a Concó patak vízgyűjtője mezőgazdasági jellegűnek mondható. Különösen jelentős az állattenyésztés. A főbb termesztett növények: kukorica, búza, cukorrépa és lucerna; számottevő továbbá a gyepgazdálkodás is. A terület hidrológiai adottságai nem kedveznek az öntözéses gazdálkodásnak ez soha sem volt meghatározó jellegű.

A térségben a vízi környezet iránti legmarkánsabb igények egyike a horgászati hasznosítású vízfelületek létesítéséhez, fenntartásához kapcsolódik. Ez a rekreációs tevékenység hosszabb távon is várható.

Általános tendencia, hogy a horgászto megjelenését követően, idővel egyfajta – szabályozott vagy spontán – rekreációs területhasználat alakul ki a tó környékén, amelynek környezeti és ezen belül vízminőséget is érintő következményei vannak.

A **vizek átjárhatósága** a Cuhai Bakony-éren megvalósult, itt az egységes kék és zöld folyosó megléte egyelőre biztosított. A vízfolyás egyes mellékvízein, illetve a Concón a tározó tavak és a duzzasztók miatt ez már sehol sem biztosított.

2.1. Medreket érintő beavatkozások (árvízvédelmi, fenntartási)

A Cuhai Bakony-ér rendszer szabályozása a 60-as évek közepén történt meg. Egybefüggő töltéssel, depóniával nem rendelkezik, a vízfolyás középső szakaszán vannak a korábbi kotrásból kitermelt kisebb depóniák, melyek csupán a kitermelt mederanyag elhelyezését szolgálták, csupán kisebb szakasznak van védelmi funkciója. A Cuhai Bakony-éren és néhány mellékágán 1999, 2000, 2004, 2006, 2010, 2012, 2013, 2014 években a tavaszi nagycsapadékokból, hirtelen hóolvadásból származó nagyvizek okoztak vízkárt, Bakonybánk, Réde, Bana, Mezőörs, Bőny, Melkovics-puszta térségében. A legjelentősebb csapadéktevékenységből adódó áradás 2010-ben adódott, amely a patak melletti településeken okozta károk mellett a M1 autópálya hídjánál történt kimosódás az autópálya beszakadását is okozta. A Cuhai-Bakony-éren tervezés stádiumában vannak árvízszint csökkentő tározók, melyek emellett más funkciót is betölthetnek igény szerint. A Duna visszaható nagyvizei főként Gönyű község szélső házait veszélyeztetik.

A Concó patak mentén nincs kiépített töltés, depónia. A dunai nagyvizek 5 km hosszban hatnak vissza Ács község kül- és belterületét érintve. A patak rendezése utoljára 1978-ban valósult meg. A 2010 évi jelentős csapadékból származó gyors árhullám jelentős elöntéseket okozott a Concó melletti területeken és károkat okozott a településeken.

Az alegységen belül a fő vízlevezetők közül a Concón rendszeres kaszálási munkák folynak a mederben és a parti sávban. A Cuhai-Bakony-éren a természetközeli vízrendezés keretein belül a mederből a fák és bokrok gyérítésre kerülnek, így biztosítva a lefolyási szelvényt.

A jelenleg folyamatban lévő „Komárom- Almásfüzitői öblözet árvízvédelmi biztonságának javítása” című projekt kompenzációs elemeként Concó-patak torkolati szakaszán vizes élőhely rehabilitáció fog megvalósulni.

2.2. Jelentős vízkivételek

A főbb felszín alatti vízbeszerzések, beleértve a vezetékes ivóvízellátást rétegvíz bázisokból történnek. A tervezési alegység települései teljes körű közműves ivóvízellátással rendelkeznek, az ellátottsági arány a külterületi kisebb lakott helyek kivételével közel 100 %-os. Bábolna, Tárkány vonalától délre eső települések a karsztvíz bázisra támaszkodó Tatabánya-Oroszlány-Bicske Regionális Ivóvízellátó rendszer u.n. kisbéri ágára

csatlakoznak, míg Nagyigmánd-Kisigmánd önálló, a többi település pedig kistérségi ivóvízellátó rendszerekhez kapcsolódik. A gönyői vízbázis arzén tartalma esetenként határérték feletti, mely a kútvizek megfelelő keverésével a hálózatban nem jelenik meg. Az arzénos kút kiváltása szükséges.

A felszíni vízhasználatok tekintetében a Cuhai Bakony-ér mellékágain, illetve a vízfolyás felső szakaszán főleg halastavak vízigénye jelentkezik. A Concó és mellékágai mentén kialakított felszíni vízkivételek is elsősorban halastavak vízigényét biztosítják. A mellékágak közül a Császár-éren, illetve a Szendi-éren található halastó rendszerek rendelkeznek jelentős vízigénnyel. A szendi-ér torkolatánál található halastavak szárazabb időszakokban a kisvízfolyás és a Concó vízkészletét Nagyigmándnál teljesen igénybe veszik, eseti vízhiányt okozva a Concó Nagyigmánd alatti szakaszán.

2.3. Jelentős tisztított szennyvízbevezetések

A Cuhai Bakony-ér vízkészletét az alsó szakaszon közvetlenül a banai szennyvíztisztító, a felső szakaszon a zirci szennyvíztisztító kommunális szennyvízbevezetése befolyásolja. A felső szakasz mellékágán van a borzavári szennyvíztisztító (Borzavári-árok). A Nyéki-éren a bakonyszombathelyi szennyvíztisztító Káposztáskerti-árokba történő kommunális szennyvízbevezetése, a Bana-Bábolna csatornán a Bábolnai szennyvíztisztító szennyvízbevezetése befolyásolja nagyobb mértékben a két mellékág vízkészletét.

A felszíni szennyvízbevezetések közül a Concó felső szakaszán a Kisbéri-árkon keresztül a kisbéri szennyvíztisztító, a vízfolyás alsó részén a Farkaskúti-árkon keresztül a nagyigmándi szennyvíztisztító, alatta pedig a Komárom-Ács Vízmű Kft ácsi szennyvíztelepének jelentősebb mennyiségű szennyvízbevezetése terheli a vízfolyás vízkészletét.

A tervezési alegységen öt térségi szennyvíz elvezető és tisztító rendszer üzemel, és két település rendelkezik egyedi szennyvíztisztítóval, amelyek a nagyigmándi és a szákszendi tisztító kivételével megfelelő tisztítást biztosítanak.

Kisbér közel teljeskörű közműves csatornaellátottsággal rendelkezik. Az ellátatlan 13 településből 9 szennyvízelvezetési és tisztítási agglomerációt alkot. Ezek közműves csatornázása és szennyvíz tisztítása kiépítés alatt van. A tisztított szennyvizek kis vízhozamú, illetve időszakos vízfolyásokat terhelnek.

2.4. Szennyező források

A területen működő agráripari tevékenységeket folytató üzemek működése a rendszerváltás után megszűnt, azonban környezetük felszámolására, rekultiválására még nem került sor teljes egészében. A területen jelentős mennyiségű hátrahagyott hulladék található, amelyet a lakosság több helyen további hulladékgyűjtő helynek használ.

Jelentős felszíni és felszín alatti vízszennyezés forrása a korábbi évtizedekben nem szakszerűen tárolt műtrágya.

A vizsgált tervezési egységen belül található befogadók egy része az *időszakos vízfolyás befogadók*, nagyobb része az *általánosan védett befogadók* kategóriájába tartozik. Az élővizekbe kerülő pontszerű szennyezőanyag kibocsátás döntő részét a települési szennyvizekből (lásd feljebb: jelentős szennyvízbevezetések) eredő szennyezőanyagok teszik ki, kevesebb az ipari eredetű szennyezés.

A diffúz terhelések döntő része mezőgazdasági eredetű, amely a különböző növényvédő szerek, műtrágyák, szerves trágyák használatából adódik, illetve az állattartás következménye. A műtrágya és növényvédő szer felhasználásra nem rendelkezünk adatokkal.

A Cuhai Bakony-ér és Concó vízgyűjtőn számos horgász- vagy halastó található. A megszűnt Ászári Keményítőgyár korábban elsősorban ipari vízellátási funkciót ellátó

tározótavai a jövőben feltehetőleg kizárólag halgazdasági célúak lesznek. A nagyszámú tó együttes működtetése, a feltöltés és a leürítés egymással összehangolt üzemelési szabályzatot kíván.

A nagymérvű vízszennyezések az Ászári Keményítőgyár leállása óta nem tapasztalhatók a Concón, pontszerű szennyező források a mezőgazdaság (szerves és műtrágyázás), valamint a kommunális szennyvíztisztító telepek részéről jelentkeznek.

A területen a hatályos üzemi kárelhárítási tervvel rendelkező üzemek száma 11 db. Vélhetően ez a szám lényegesen nagyobb, mert az ÉDUVIZIG nyilvántartásában számos olyan üzem kárelhárítási terve szerepel, mely lejárt, és aktualizálást igényel. Ezen üzemekből állattartó telep 5 db, papíripari üzem 1 db, a szennyvíztisztító rendszerek száma 5 db. A jogszabályi változások miatt szűkült azon üzemek köre, amelyek kárelhárítási tervekészítésére kötelezettek, így kikerültek pl. az üzemanyagtöltő állomások szennyvíztisztítók is.

2.5. Kommunális hulladéklerakók

A tervezési alegység KDT VIZIG működési területére eső részén, a KDT KTVF 2010-es adatszolgáltatása szerint: 4 db (Bakonyszentkirály, Borzavár, Csesznek, Zirc) nyilvántartott kommunális hulladéklerakó található. A lerakók mindegyike, a környezetvédelmi szempontokat figyelembe véve, közepes kockázatú minősítést kapott.

A bakonyszentkirályi hulladéklerakó rekultivációja megtörtént. A borzavári „szennyvíztisztító telep és hulladéklerakó”-val és a cseszneli hulladéklerakóval kapcsolatos hatósági intézkedést nem tartalmaz a KAR-TÉR adatbázis.

A zirci felhagyott kommunális hulladéklerakó (Zirc, Köztársaság u. 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131 hrsz.), illetve annak környezetében feltárt talajvízszennyezés mentesítésével kapcsolatban a beavatkozást és a kármentesítési monitoringot a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség elrendelte, a rekultiváció jelenleg folyamatban van.

2.6. Káresemények

A Cuhai-Bakony-éren elvétve fordul elő a felszíni víztesteket érő rendkívüli szennyezés, 2013-ban az autópályáról egy busz zuhant bele a Cuhai-Bakony-érbe, ami miatt szükségessé vált a kárelhárítás.

3. Jelentős vízgazdálkodási kérdések

A vízrendezési létesítmények, vízi medrek, műtárgyak, szivattyútelepek rendszeres műszaki szempontok szerint szükséges karbantartási, fenntartási munkáinak pénzügyi fedezete már hosszú ideje nem áll rendelkezésre. Minimális műszaki igény lenne a medrek évenként legalább egyszeri kaszálása, az iszapolások 5-10 éves ciklusidőben történő elvégzése. Forráshiány miatt a vízi medrek benőttsége, ill. a feliszapolódás már olyan mértékű, hogy az alacsony vízhozamok is csak magas vízzszinttel vezethetők le, mely adott esetben helyi károkat eredményezhetnek.

A vízgazdálkodási és a természetvédelmi célkitűzések (Natura 2000) között fennálló prioritási sorrendet a működés során meg kell határozni és azt annak megfelelően kell végrehajtani. A két célkitűzés alá, mellé és fölrendeltségi helyi viszonyainak kérdései gyakran a hatásterülettől távol fekvő területekre is kihatással vannak, így a működés korlátainak felállításakor, ezen problémák figyelembevétele is indokolt.

3.1. A halastavi és horgászati célú hasznosítás miatt a vízgyűjtőre jellemző faj- és korosztályszerkezet a makrozoobentosz és a halak vonatkozásában jelentős eltérést mutat a referencia állapottól, a hosszirányú átjárhatóság nem biztosított

A vízgyűjtő terület halfaunája a természetes állapotoktól jelentősen eltér, mivel a vízgyűjtőn már több évtizede folyik halastavi és horgász célú halgazdálkodás. A halgazdálkodást az intenzív haltelepítés /tájidegen fajokkal is pl. amúr, törpeharcsa, ezüst kárász/, visszafogás, takarmányozás jellemzi. A több évtizede folyó fent részletezett halgazdálkodás jelentősen kihatott a természetes halállomány, kor és faj szerinti szerkezetére. Problémaként jelentkezik, hogy nem történtek a vízgyűjtőn mérvadó halfaunisztikai felmérések sem a múltban, sem pedig a jelenben, így a jelenlegi fennálló és a referencia állapotokra csak következtetni lehet.

A halgazdálkodási létesítmények és a halgazdálkodás igényeit kiszolgáló vízgazdálkodás a természetes állapottól való további eltérések forrásaként is megemlíthető az átjárhatóság hiánya és az a tény, hogy a mederben hagyandó ökológiai vízigény időszakonként és helyenként nem biztosított.

Az intenzív halgazdálkodás és az azt kiszolgáló vízgazdálkodás a halállományon túlmenően a vízínövényzetre és a makrozoobentosz állományra is kedvezőtlen kihatással volt.

3.2. Árvízvédelmi beavatkozások hatása, a vizes élőhelyek és árterek elvágása a folyótól a holtágak állapotérzékenysége

A főleg dombvidéki (felső szakaszokon hegyvidéki) vízgyűjtőjű vízfolyások a hirtelen hóolvadásból és nagycsapadékokból származó nagyvizeket, melyek jelentős mennyiségű hordalékot is szállítanak, majd azt a kis esésű szakaszokon rakják le, nem tudják kiöntésmentesen levezetni. Ennek oka az, hogy a vízfolyásokon jelentős mederrendezések a 70-80-as évek óta nem történtek, a fenntartás hiánya az utóbbi időszakra általánosan jellemző, a növényzet a fokozott foszforterhelés miatt elburjánzott, a rézsűben és a mederben fák és bokrok nőttek, valamint a fent felsoroltak miatt feliszapolódott a meder. A soroltak miatt a lefolyási szelvény lecsökkent, a mederből a víz kilép és elöntéseket okoz a területen, ami a part menti területek intenzív használata miatt külterületen is jelentős károkat okoz. Az elöntések tél végi, tavasz eleji áradások idején visszatérően mindig jelentkeznek. Figyelembe kell azonban venni, hogy a medrek karbantartása (növényzet irtása, mederkostrás), gyakran az ökológiai állapot romlását idézheti elő.

3.3. A rétegvizekre települt ivóvízbázisok réteg eredetű vízminőségi problémái, felmerülhet a kiváltásuk

Az alegység területén található egyedi kutas vízellátású, rétegvíz bázisokkal rendelkező településeken hosszabb ideje vízminőségi gondok vannak.

Kocson a réteg eredetű ammónia, Mocsán a vas és az ammónia, Naszályon főleg a kénhidrogén tartalom okoz problémát. Tekintettel arra, hogy a szóban forgó vízbázisok kedvezőtlen vízminőségét nem felszín felől érkezett szennyeződések okozzák, hanem víztároló képződmény összetétele, vízbázisvédelmi intézkedések nem tudják megoldani a problémát.

Felmerülhet a vízkezelés lehetősége és a vízbázisok kiváltása, a települések más vízbázisokról történő ellátása.

Az egyedi kutas vízműveket üzemeltető ÉDV Rt. megnyugtató megoldásnak a településeknek a tatabányai regionális rendszerre történő rákötését tartaná.

Felvetődött a szintén nem megfelelő minőségű vízzel ellátott Almásfüzitő település bevonásának lehetősége is a regionális rendszerbe.

3.4. A vízigények időbeni eloszlása és mértéke a Szendi-éren nem felel meg a készletek alakulásának, a vízhiány visszatérő probléma

A Szendi-éren felmerülő vízkészlet-gazdálkodási probléma a Szendi-ér torkolatánál található Nagyigmándi halastavak jelentős mértékű vízigényének biztosítása kapcsán merül fel. A törendszer vize pótlására a Szendi-ér és mellékvízfolyásainak teljes vízkészletét felfoghatja, ilyen módon előfordulhat, hogy a Szendi-ér felől egyáltalán nem érkezik víz a Concóba, sőt előfordul a vízhiányos időszakban jelentéktelen Concó-vízhozam akár teljes vízkivétele is. Ez egyrészt veszélyeztetheti a Concó-patak Nagyigmánd alatti felszíni vízigények biztosítását, másrészt pedig fenn állhat annak a veszélye, hogy az alsó szakaszon a Concó vízkészletét teljes mértékben a Komárom-Ács Vízmű Kft. által az 5+055 fkm szelvénybe bevezetett kommunális tisztított szennyvíz mennyisége határozza meg, mely ökológiai problémát is okozhat.

A Szendi-ér és a Concó Nagyigmánd alatti szakaszának egyidejű vízhiánya ismétlődő folyamat.

3.5. Kisbér kistérség ellátatlan agglomeráció szennyvíztisztítás megoldása

A 17 település alkotta kistérségből Kisbér és Ászár (LE 8853), Császár-Szákszend (LE 3476), Bakonyszombathely (LE 1538), Súr (LE 1354) rendelkeznek közel teljeskörű közműves szennyvízelvezető hálózattal, illetve ehhez kapcsolódó szennyvíztisztítóval. Az ellátott területeken a csatornahálózatra kötött ingatlanok száma 80 % fölötti. Megszűnt a TFH elhelyezés.

Az ellátatlan települések közül KEOP pályázati forrásból négy agglomeráció fejlesztése van folyamatban. Az ellátatlan települések aláhúzással jelöltek:

- Csép Ete, Tárkány
- Kisbér (Ászár, Bakonysárkány, Vérteskethely)
- Bakonyszombathely (Bársonyos, Kérékteleki)
- Bakonybánk Réde

Továbbá Ácsteszer önálló községi szennyvíz elvezető- és tisztító rendszere épült meg önerőből.

3.6. Árvízvédelmi helyzetek megoldatlansága visszatérő probléma, amit fokoz a települések távlati fejlődésével kapcsolatos célok vízgazdálkodási szempontból történő összehangoltságának hiánya

Az alegység vízfolyásai menti települések, leghangsúlyosabban közvetlenül a Duna parti térségre jellemző, hogy településszerkezeti adottságaik, valamint a víz közelségére épülő tevékenységek, fejlesztési elképzelések nem egységes és átfogó vízgazdálkodási szemlélettel születnek.

A Duna árvízszintjének emelkedése a 2002, 2006 évi árvizeket követő 2013. évi rendkívüli árvízvédekezésben is megmutatkozott, ahol a Duna jobb parti településeken jelentős árvízvédelmi beavatkozásokat kellett tenni. Ugyanakkor a települések fejlődési irányvonala leginkább a folyóban rejlő lehetőségek kihasználására törekszik (üdülőterület, turisztika, gazdasági hasznosítás), amely a nagyvízi meder fokozott beépítési igényével jár. A tervezett fejlesztések nincsenek összhangban sem a folyó vízjárásának adottságaival, sem a különböző települések beruházásainak egymásra gyakorolt hatásaival.